

پناهندگی حمایتی (Subsidiärer Schutz) و ماده 54a قانون پناهندگی (§ 54a AsylG)

برگه راهنما به زبان فارسی

تاریخ: 15.08.2026

از تاریخ 12 جون 2026 قانون جدیدی در اتریش در زمینه پناهندگی به اجرا درآمده است. این قانون میان پناهندگی حمایتی (subsidiärer Schutz) که بر اساس قوانین اروپا اعطا می‌شود و «اقامت طبق ماده 54a قانون پناهندگی اتریش» (§ 54a AsylG) تمایز می‌گذارد. هر دو مورد مربوط به کسانی می‌شود که دولت اتریش اجازه ندارد آنها را به کشور خود برگرداند اما این دو اجازه اقامت از لحاظ حقوقی یکی نیستند و دانستن تفاوت‌های آنها بسیار مهم است.

تذکر: خواندن این برگه راهنما به تنهایی کفایت نمی‌کند. علاوه بر آن حتما مشاوره حقوقی بگیرید!

هر مورد پناهندگی، قوانین خاص خودش را دارد. اگر سوال دارید یا نامه‌ای دریافت کرده‌اید به یکی از مراکز مشاوره مراجعه کنید. اطلاعات تماس این مراکز در صفحه آخر این برگه آمده است.

توجه! بعضی از قوانین و مقررات هنوز به شکل نهایی در نیامده‌اند و ممکن است تغییر کنند. بنابراین به یکی از مراکز مشاوره مراجعه کنید تا از آخرین تغییرات قانون مطلع شوید.

نکات مشترک پناهندگی حمایتی (subsidiärer Schutz) و اجازه اقامت طبق ماده 54a قانون پناهندگی (§ 54a AsylG) چیست؟

اگر انسانی در کشور خود در معرض مرگ، شکنجه یا رفتار یا مجازات غیرانسانی یا تحقیرآمیز باشد، نباید به کشورش برگردانده شود. به این اصل که در مواد 2 و 3 کنوانسیون حمایت از حقوق بشر اروپا (Europäische Menschenrechtskonvention) آمده است، «ممنوعیت بازگردانی» می‌گویند (Refoulementverbot). این ممنوعیت مربوط به همه انسان‌ها می‌شود و استثنایی وجود ندارد!

این اصل در خصوص هر دو نوع پناهندگی صدق می‌کند: هم پناهندگی حمایتی و هم پناهندگی طبق ماده 54a قانون پناهندگی اتریش. اینکه کدام یک از این دو نوع پناهندگی به فرد تعلق می‌گیرد، به منشا تهدیدات و خطرات (که در ادامه توضیح داده می‌شود) و صدق کردن یک سری از شرایط دیگر بستگی دارد.

چرا نوع جدید پناهندگی طبق ماده 54a وضع شده است؟

در قوانین اروپا به طور دقیق تصریح شده است که تحت چه شرایطی حق پناهندگی حمایتی (subsidiärer Schutz) به فردی تعلق می‌گیرد. اگر چه بازگرداندن اجباری یک فرد به کشور خود ممکن است اصل ممنوعیت بازگردانی را نقض نماید اما این امر برای اخذ حق پناهندگی کافی نیست و شرایط دیگری نیز (برای اطلاع از آنها به فهرست و توضیحات زیر رجوع کنید) باید صدق کنند. کشور اتریش تا به حال در بعضی از موارد علی‌رغم صدق نکردن شرایط تعیین شده در قوانین اتحادیه اروپا، حق پناهندگی حمایتی به متقاضیان می‌داده است اما اکنون به خاطر اصلاح قوانین اروپا در ماه جون 2026 این امر دیگر امکان‌پذیر نمی‌باشد. بنابراین یک نوع جدید از پناهندگی وضع شده است.

تفاوت این دو نوع پناهندگی در چیست؟

یک تفاوت مهم بین این دو نوع پناهندگی **منشا خطر** است. در پناهندگی حمایتی خطری که فرد را در کشور خود تهدید می کند باید از سوی یک فرد دیگر یا یک گروه یا خود دولت باشد. در قوانین پناهندگی به اینگونه منشا خطر «عامل» (Akteur) می گویند. برای گرفتن پناهندگی طبق ماده 54a لازم نیست چنین عامل مشخصی وجود داشته باشد.

پناهندگی حمایتی (subsidiärer Schutz)	اجازه اقامت طبق ماده 54a (§ 54a-Aufenthaltstitel)
منشا خطر باید از سوی یک عامل معین باشد؛ برای مثال از سوی دولت، گروه شبه نظامی، باند خلافکاران، قوم یا شخص خاص باشد. اگر منشا خطر خود دولت نباشد، این سوال مهم است که آیا دولت می تواند و می خواهد از فرد در معرض خطر محافظت کند یا خیر.	لازم نیست منشا خطر یک عامل معینی باشد؛ علی رغم عدم وجود چنین منشا مشخصی ممکن است اخراج فرد از اتریش به دلیل ماده 2 یا 3 کنوانسیون حمایت از حقوق بشر اروپا ممنوع باشد.
مثال: یک گروه شبه نظامی فردی را تهدید به مرگ می کند. دولت یا نمی تواند یا نمی خواهد از فرد محافظت کند.	مثال: فردی مبتلا به بیماری جدی، نیاز مبرم به درمانی دارد که در کشور خود در دسترس نمی باشد. در صورت بازگشت به آن کشور شرایط صحتی این فرد به طوری بحرانی خواهد شد که ممکن است بر اثر آن جان ببازد.

چه کسانی می توانند اجازه اقامت طبق ماده 54a دریافت کنند؟

فردی که اخراج او از کشور اتریش ممکن است موجب نقض ماده 2 یا 3 کنوانسیون حمایت از حقوق بشر اروپا شود، می تواند اجازه اقامت طبق ماده 54a دریافت کند. علاوه بر این، شرایطی که مانع اخراج فرد می شود، باید طولانی مدت باشد یعنی موقت نباشد.

اینکه لازم است خطر دقیقاً چه مدتی بر جا باشد، هنوز مشخص نشده است. در قانون، مهلت معینی نیامده است. تعیین این مهلت امری دشوار است؛ برای مثال در صورت ابتلا به بیماری ممکن است شرایط صحتی فرد یا امکانات درمانی در کشور مبدأ تغییر کنند.

بنابراین موجود بودن شرایطی که در حال حاضر مانع اخراج یک فرد از اتریش می شود، خود به خود دلیل کافی برای گرفتن اجازه اقامت طبق ماده 54a نمی شود.

در صورتی که این موانع فقط به صورت موقت وجود داشته باشند، می توان برای دریافت **برگه منع اخراج (Duldung)** اقدام کرد. این برگه به مثابه اجازه اقامت نیست! کسانی که دارای برگه منع اخراج می باشند، همچنان از لحاظ قانونی اجازه ی حضور در اتریش را ندارند اما به خاطر خطرانی که در کشور مبدأ وجود دارد، دولت اجازه ندارد آنها را به کشورشان برگرداند.

آیا خودم باید درخواست اجازه اقامت طبق ماده 54a را بدهم؟

خیر. این خود دولت است که بررسی می‌کند آیا شما واجد شرایط دریافت این پناهندگی می‌باشید. این فرآیند که به آن «**amtswegige Prüfung**» می‌گویند زمانی انجام می‌شود که دولت درخواست پناهندگی شما را رد کرده یا حق پناهندگی حمایتی را از شما گرفته باشد.

فرآیند بررسی شرایط پناهندگی معمولاً به ترتیب زیر است:

پناهندگی کامل (Asyl) ← پناهندگی حمایتی (subsidiärer Schutz) ← ماده 54a ← بررسی‌های دیگر

در صورت وجود دلایل محرومیت‌زا (Ausschlussgründe) روند دریافت حق پناهندگی به چه صورت خواهد بود؟

در بعضی موارد خاص علی‌رغم وجود خطرات جدی در کشور مبدأ ممکن است حق پناهندگی حمایتی (subsidiärer Schutz) به فردی داده نشود؛ برای مثال کسانی که مرتکب جرم سنگین یا جنایت جنگی یا جنایت علیه بشریت شده‌اند. حق پناهندگی ممکن است در مواردی نیز به فرد داده نشود که فرد مذکور خطری برای مردم یا امنیت کشور اتریش به حساب بیاید.

همین دلایل در خصوص عدم اعطای اجازه اقامت طبق ماده 54a نیز صدق می‌کند.

نکته مهم: حتی در صورت موجود بودن دلایل محرومیت‌زا، اصل ممنوعیت بازگردانی پا بر جا است. در چنین مواردی که فرد مذکور اجازه اقامت دریافت نمی‌کند ولی به سوی کشور مبدأ اخراج هم نمی‌شود، ممکن است «برگه منع اخراج» (Duldung) داده شود.

چگونه کارت اقامت یا پاسپورت دریافت می‌کنم؟

کسانی که حق پناهندگی حمایتی (subsidiärer Schutz) به آنها تعلق گرفته است، کارت اقامت (Aufenthaltskarte) دریافت می‌کنند. در صورتی که آنها نتوانند پاسپورت کشور متبوع خود را دریافت یا تمدید کنند، حق دریافت پاسپورت Fremdenpass را نیز دارند.

کسانی که اجازه اقامت طبق ماده 54a گرفته‌اند، کارت اقامت از نوع Aufenthaltsberechtigung plus دریافت می‌کنند. این کارت به مثابه اجازه اقامت قانونی در اتریش می‌باشد اما به دارنده اجازه مسافرت به کشورهای دیگر نمی‌دهد.

نکته مهم: دارندگان اجازه اقامت طبق ماده 54a لزوماً حق دریافت پاسپورت Fremdenpass را ندارند! ممکن است آنها نیز به دلایل دیگر این پاسپورت را دریافت کنند اما هر مورد خاص است و باید تحت بررسی قرار گیرد.

اجازه اقامت چه مدت اعتبار دارد؟

پناهندگی حمایتی (subsidiärer Schutz): اولین کارت اقامت یک سال اعتبار دارد. وقتی برای اولین بار تمدید می‌شود، اعتبارش سه سال می‌باشد و اگر بعد از آن، فرد هنوز واجد شرایط پناهندگی باشد، اعتبار کارت بعدی پنج سال خواهد بود. (به برگه راهنمای «تمدید پناهندگی حمایتی» (Verlängerung subsidiärer Schutz) رجوع کنید.) حتماً قبل از تمام شدن تاریخ انقضای کارت، جهت تمدید آن اقدام کنید. در صورت تاخیر، قوانین ویژه‌ای اعمال خواهد شد.

اجازه اقامت طبق ماده 54a (§ 54a-Aufenthaltstitel): مدت اعتبار اجازه اقامت Aufenthaltsberechtigung plus دوازده ماه می‌باشد. در صورتی که شرایط همچنان صدق کند، می‌توان آن را تمدید کرد. حتماً قبل از تمام شدن تاریخ انقضای کارت، جهت تمدید آن اقدام کنید. در صورت تاخیر، قوانین ویژه‌ای اعمال خواهد شد.

آیا دارندگان اقامت اجازه کار دارند؟

بله. کسانی که از حق پناهندگی حمایتی یا اجازه اقامت طبق ماده 54a برخوردارند، می‌توانند در اتریش کار کنند. آنها هم می‌توانند در شرکتی استخدام شوند و هم شغل آزاد داشته باشند. **محدودیت شغلی وجود ندارد.**

آیا می‌توان از کمک‌هزینه‌های دولتی استفاده کرد؟

در خصوص این کمک‌هزینه‌ها یک تفاوت مهم وجود دارد: اینکه **دارندگان پناهندگی حمایتی** (subsidiärer Schutz) چه کمک‌هایی دریافت می‌کنند، در قانون اتحادیه اروپا (EU-Statusverordnung) آمده است. کشور اتریش موظف است، این قانون را در خصوص کمک‌های اجتماعی رعایت کند هر چند ممکن است محدودیت‌هایی وضع شود.

اما در خصوص کسانی که دارای کارت اقامت طبق ماده 54a (§ 54a-Aufenthaltstitel) می‌باشند، این استانداردهای حداقلی اروپا صدق نمی‌کند. حق و میزان دریافت کمک‌هزینه آنها به قوانین اتریش بستگی دارد و ممکن است قوانین در مورد کمک‌هزینه‌های اجتماعی (Sozialhilfe و Mindestsicherung) بین ولایت‌های اتریش فرق کند. هنوز به طور کامل مشخص نشده است که دارندگان کارت ماده 54a مستحق دریافت چه کمک‌هایی خواهند بود.

بنابراین ممکن است **بین اعطای اجازه اقامت و شروع دریافت کمک‌هزینه وقفه بیفتد**. این امر ممکن است کسانی را که به دلیل بیماری جدی برگه منع اخراج گرفته‌اند و نمی‌توانند کار کنند، دچار مشکل سازد.

بنابراین توصیه می‌شود که جهت دریافت مشاوره به یکی از مراکز مشاوره Sozialberatung مراجعه کنید و دریابید که در ولایت خودتان چه کمک‌هایی در دسترس می‌باشد.

آیا خانواده من می‌تواند به اتریش بیاید؟

تحت شرایط خاص، **دارندگان پناهندگی حمایتی** (subsidiärer Schutz) می‌توانند فامیل‌های خود را به اتریش بیاورند. اگر قرار است همسر به اتریش بیاید، زن و شوهر باید قبل از ورود فرد پناهنده به اتریش عقد نکاح کرده باشند. می‌توان درخواست را تازه **دو سال بعد از گرفتن حق پناهندگی** داد. علاوه بر آن باید یک سری از شرایط دیگر نیز صدق کند؛ از جمله داشتن درآمد کافی، خانه و بیمه. این نکته نیز مهم است که فرآیند پیوستن به خانواده با سیستم **سهمیه‌بندی** انجام می‌گردد یعنی تنها زمانی به درخواست شما رسیدگی می‌شود که در سهمیه آن سال جایی برای افراد متقاضی پیشبینی شده باشد. (به برگه راهنما «فرآیند پیوستن به خانواده» (Familienzusammenführung für Schutzberechtigte) نیز رجوع کنید.)

با کارت اقامت طبق ماده 54a نمی‌توان فامیل خود را به اتریش آورد. هر وقت که اجازه اقامت خود را به یکی از نوع‌های طبق قانون NAG (یعنی قانون اقامت اتریش یا به اصطلاح (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz) تبدیل کردید (برای مثال Rot-Weiß-Rot – Karte plus) ممکن است بتوانید جهت آوردن خانواده خود به اتریش اقدام کنید. آن وقت باید به آن قانون مراجعه کنید تا از شرایط این فرآیند مطلع شوید.

آیا می‌توان اجازه اقامت بلندمدت نیز گرفت؟

دارندگان پناهندگی حمایتی (subsidiärer Schutz) می‌توانند تحت شرایط خاص **اقامت دائم اتحادیه اروپا (Daueraufenthalt – EU)** را دریافت کنند. به این منظور لازم است فرد به مدت پنج سال بدون وقفه در اتریش زندگی کرده باشد و دارای حق پناهندگی (internationaler Schutz) بوده باشد. مدت زمان رسیدگی به پرونده پناهندگی به طور کامل جزو این مدت زمان محسوب می‌شود.

جهت تبدیل نوع اجازه اقامت، **شرایط پایه 2 تمهیدنامه جزب در جامعه (Modul 2 Integrationsvereinbarung)** و شرایط کلی قانون NAG باید صدق کنند؛ از جمله داشتن مدرک زبان آلمانی در سطح B1، درآمد کافی، بیمه درمانی و خانه (به برگه راهنمای اقامت دائم اتحادیه اروپا (Daueraufenthalt – EU) نیز رجوع کنید).

جهت دریافت کارت اقامت دائم اتحادیه اروپا (Daueraufenthalt – EU) باید درخواست ارائه دهید. این کارت به شما اجازه دائم زندگی در اتریش می‌دهد.

دارندگان اجازه اقامت طبق ماده 54a اگر واجد شرایط باشند، می‌توانند کارت اقامت خود را به کارت **Rot-Weiß-Rot – Karte plus (RWR+)** تبدیل کنند. وقتی جهت تمدید کارت 54a اقدام می‌کنید، مقامات بررسی می‌کنند که آیا شما هنوز واجد شرایط هستید و اینکه آیا ممکن است این کارت به نوع **RWR+** تبدیل شود. برای این کار لازم است **شرایط پایه 1 تمهیدنامه جزب در جامعه (Modul 1 Integrationsvereinbarung)**، یعنی مدرک زبان آلمانی در سطح A2، و نیز شرایط کلی قانون NAG که در بالا ذکر شده، در خصوص شما صدق کند.

تذکر: پس از گرفتن **Rot-Weiß-Rot – Karte plus** ممکن است حق آوردن خانواده خود به اتریش طبق قانون NAG به شما تعلق بگیرد. لطفاً جهت دریافت مشاوره در این خصوص به یکی از مراکز مشاوره حقوقی مراجعه کنید.

در صورتی که تبدیل کارت 54a به نوع دیگر امکان‌پذیر نباشد، می‌توان اعتبار آن را به مدت دوازده ماه تمدید کرد مشروط بر اینکه شما سایر شرایط را نیز داشته باشید.

معلومات کلیدی در یک نگاه

- **پناهندگی حمایتی (subsidiärer Schutz)** نوعی پناهندگی طبق قوانین اروپا است.
- کارت اقامت طبق ماده 54a (**§ 54a-Aufenthaltstitel**) نوعی اقامت طبق قوانین اتریش است.
- کارت 54a زمانی ممکن است داده شود که شما **تحت پوشش پناهندگی حمایتی نباشید** ولی مقامات طبق مواد 2 و 3 کنوانسیون حمایت از حقوق بشر اروپا (EMRK) اجازه نداشته باشند شما را از کشور اخراج کنند.
- **خود فرد نمی‌تواند جهت دریافت کارت 54a اقدام کند؛** این اداره است که شرایط اعطای آن را بررسی می‌کند. (amtswegige Prüfung). یکی از شرایط این است که وضعیتی که مانع اخراج از کشور می‌شود موقت نباشد.
- هر دو گروه پناهندگان می‌توانند بدون محدودیت در اتریش کار کنند. اما در خصوص دریافت کمک‌های اجتماعی، حق آوردن خانواده و صدور پاسپورت، تفاوت‌هایی بین این دو نوع اقامت وجود دارد.
- بعضی از مقررات مربوط به کارت اقامت طبق ماده 54a هنوز به شکل نهایی در نیامده است؛ به ویژه به این پرسش‌ها که «موقت بودن شرایط» به چه معنی است و چه کمک‌های اجتماعی به دارندگان این کارت تعلق می‌گیرد، هنوز پاسخی داده نشده است.

از چه کسی می‌توانم کمک بگیرم؟

مراکز مشاوره

می‌توانید سوالات خود در خصوص کارت اقامت، تمدید کارت، تبدیل کارت به نوع دیگر یا فرآیند پیوستن به خانواده را با یکی از [مراکز مشاوره](#) با تخصص در زمینه پناهندگی و حقوق اتباع خارجی در میان بگذارید.

برای گرفتن مشاوره در خصوص کمک‌های اجتماعی به یکی از مراکز مشاوره امور اجتماعی (Sozialberatungsstelle) مراجعه کنید.

اگر سوالی در خصوص فرآیند پیوستن به خانواده ویژه دارندگان حق پناهندگی (از نوع Asyl یا subsidiärer Schutz) داشته باشید می‌توانید به [صلیب سرخ اتریش](#) (Österreichisches Rotes Kreuz) مراجعه کنید.